

Advies Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk

17 september 2014

Advies bij het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 wat betreft het overhevelen van subsidies voor lokaal cultuur- en jeugdbeleid aan lokale besturen naar het gemeentefonds.

SITUERING

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk is bezorgd over een aantal passages in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019. De sectorraad vraagt met aandrang aan de beleidsmakers, en in het bijzonder aan Vlaams minister van Cultuur en Jeugd Gatz en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Homans, om een beleid met voldoende ruimte voor het lokaal cultuur- en jeugdbeleid.

De sectorraad zal de beleidsontwikkelingen verder opvolgen wanneer deze concreet vorm krijgen, maar wenst nu al aandacht te vragen voor de mogelijke consequenties van de overheveling van subsidies voor lokaal cultuur- en jeugdbeleid aan lokale besturen naar het gemeentefonds. De sectorraad gaat daarom dieper in op deze overheveling wat betreft het lokaal cultuur- en jeugdbeleid.

In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 staan onder meer volgende passages:

“We integreren volgende sectorale subsidies aan lokale besturen in het gemeentefonds: lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, lokaal sportbeleid, flankerend onderwijsbeleid, bestrijding kinderarmoede, gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, integratiesubsidies. De verdeling van het totale bedrag dat hierdoor wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds, zal gebeuren overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit al deze subsidieregelingen samen. De groeivoet van het Gemeentefonds is niet van toepassing op dit bedrag.[...]”¹

“We vereenvoudigen de financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen drastisch en houden twee fondsen over: het gemeentefonds voor de algemene financiering en een investeringsfonds.”²

¹ VLAAMSE REGERING, *Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019*, 23 juli 2014, 33.

² VLAAMSE REGERING, *Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019*, 23 juli 2014, 34.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk verwijst in deze context naar haar memorandum 2014-2019 waarin gevraagd wordt dat de Vlaamse overheid blijft waken over de inhoudelijke ondersteuning van een toegankelijk en uitnodigend lokaal cultuur- en jeugdbeleid, zonder te raken aan de autonomie van lokale besturen. Bovendien stelde de sectorraad in haar memorandum dat de overheveling van bevoegdheden geen besparing mag betekenen. Vlaanderen moet lokaal cultuur-, jeugd- en buurtwerk blijven ondersteunen via geormerkte middelen voor steden en gemeenten.

ADVIES

Vlaamse ondersteuning van lokaal cultuur- en jeugdbeleid via geormerkte middelen

Dat de Vlaamse Regering een vereenvoudiging van administratieve procedures voor het verenigingsleven beoogt, kan de sectorraad enkel toejuichen. Dat de subsidies voor het lokaal cultuur- en jeugdbeleid ongelabeld in een lokale subsidiepot zouden terecht komen draagt echter grote gevaren in zich.

De verschuiving in taken en financiering tussen de verschillende bestuursniveaus onderling moet worden afgestemd met het belang van de sector als voornaamste zorg. De overheveling van sectorale subsidies aan lokale besturen naar het gemeentefonds mag niet ten koste gaan van het lokaal cultuur- en jeugdbeleid. Daarom vraagt de sectorraad om bij de uitwerking van deze bestuurlijke operatie **geormerkte middelen** te voorzien voor deze sectoren. Enkel op die manier kan gegarandeerd worden dat de huidige middelen voor lokaal jeugd- en cultuurbeleid ook daadwerkelijk zullen worden ingezet voor hun beoogde doel. In een context waarin de middelen op gemeentelijk en stedelijk niveau steeds krappere worden dreigt het lokaal cultuur –en jeugdbeleid immers zware klappen te krijgen. Een enquête van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten³ in het kader van de meerjarenplanning 2014-2019 van lokale besturen wees al op de slechte financiële vooruitzichten van lokale besturen. Van de gemeenten gaf 51% aan dat het aantal personeelsleden zal dalen; vooral de groendienst, technische dienst en de vrijetijdssectoren (cultuur, sport, jeugd en bibliotheken) zijn hierbij het slachtoffer. Ook gaf 24% van de gemeenten aan te moeten snoeien in de subsidiëring van het verenigingsleven. Ook de participatie van maatschappelijk kwetsbare groepen dreigt naar de achtergrond te verdwijnen; het is immers tijdrovend, intensief en voor een kleiner deel van de bevolking. De Vlaamse overheid moet het recht op vrijetijdsparticipatie garanderen voor elke burger en de lokale besturen hierop aanspreken.

De sectorraad benadrukt dat de oormerking van middelen de levensvatbaarheid van lokaal cultuur- en jeugdbeleid ten goede komt. Om ook een **gecoördineerd Vlaams beleid ten aanzien van de lokale besturen** te verzekeren vraagt de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk om een deel van deze Vlaamse middelen voor het lokaal beleid te vrijwaren voor het voeren van een Vlaams impulsbeleid, dat in samenspraak met de gemeenten en het brede sociaal-cultureel werk vorm kan krijgen. Een combinatie van het versterken van de lokale

³ VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN, *Burger zal besparingen lokale besturen goed voelen, ook al saneren gemeenten en OCMW's eerst in eigen huis*. Persbericht, 5 november 2013.

Advies overhevelen van subsidies voor lokaal cultuur- en jeugdbeleid aan lokale besturen naar het gemeentefonds

bestuurskracht én impulsen en diensten die vanuit motieven van schaalgrootte best vanuit Vlaanderen worden georganiseerd zoals samenwerking over de gemeentegrenzen heen, zijn de beste garanties op een toekomstgericht gemeenschappelijk beleid rond –in ons geval- cultuur en jeugd. De sectorraad wil via dit advies deze basisopstelling meegeven, maar engageert zich om zich in een vervolgadvisie te beraden over de mogelijke concrete implementaties hiervan.

Door de financiële middelen integraal en ongeoormerkt naar het gemeentefonds over te hevelen geeft de Vlaamse overheid belangrijke hefboomen uit handen om een stimulerend lokaal jeugd-of cultuurbeleid te voeren. Het behouden van Vlaamse hefboomen gaat niet in tegen de autonomie van lokale besturen, maar vergroot hun draagkracht. Ondanks de expertise en het engagement op lokaal niveau kan procesondersteuning, kennisdeling en samenwerking nodig zijn. De responsabilisering van lokale besturen moet aangevuld worden door stimulansen en ondersteuning vanuit een hoger niveau. De nood aan bovenlokale ondersteuning voor lokaal jeugd- en cultuurbeleid is maatwerk en vraagt verdere afstemming met de sectoren. Cultuurcentra hebben bijvoorbeeld een duidelijk regionale opdracht die de draagkracht van de lokale besturen overstijgt. Aangezien ook provincies hier in de toekomst geen rol meer kunnen in krijgen, dient Vlaanderen ook hier, beleidsmatig en financieel, een deel van haar verantwoordelijkheid op te nemen.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk hoopt dat aan de bestuurlijke reorganisatie voldoende randvoorwaarden worden gesteld om deze sectoren voldoende levenskansen te bieden.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen,

Frie De Greef, *voorzitter*

Dirk Verbist, *ondervoorzitter*

Liesbeth Lemiere, *secretaris*